

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput II. Multiplex peccati divisio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

obligatio, nullus ordo, sed chaos & confusio. A quo enim oriretur jus naturale v. g. ? certe non à sola natura rationali creata: utpote quæ tota, & secundum totam collectionem individuorum suorum, naturali juri subicitur. Necessè est autem jus & debitum, sicut & legem, oriri ab aliquo superiori: cum nec æqualis æquali, nec idem sibiipsi (independenter à potestate superiori) possit imponere legem, ut habetur L. penult. ff. de recept. *Nemo imperare sibi, neque se prohibere quisquam potest.* Et idèò verbum in imperativo non habet primam personam, ait Glossa ibidem. Sed & si prima lex non esset, nulla humana potestas esset, nullaque proinde humana lex, sive Ecclesiastica, sive civilis. Idèòque Proverb. 8. Sapientia increata dicit: *Per me Reges regnant, & legum Conditores justa decernunt.*

9 Nec obstat illud Rom. 2. *Qui sine lege peccaverunt, sine lege peribunt.* Ibi namque sermo est de lege scripta; sine qua peccari potest; sed non sine lege æterna.

10 Non obstat etiam propositio 48. ab Innocentio XI. damnata: *Tam clarum videtur, fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, & solum esse malam, quia interdicta, ut contrarium omninò rationi dissonum esse videtur.* Eatenus quippe damnata est, quatenus significat, fornicationem non esse malam, quia prohibita est jure naturali, immutabili, & æterno; sed jure positivo, arbitrario & temporali dumtaxat.

CAPUT II.

Multiplex peccati divisio.

11 **P**eccatum dividitur 1°. in originale & personale. *Originale* est quod ab ortu nobis congenitum est, nec propria voluntate contractum, sed voluntate primi parentis commissum, in nos per carnalem generationem derivatur. *Personale* est quod propria voluntate peccantis committitur.

12 2°. in actuale & habituale. *Actuale* est peccatum, cujus voluntas actu vel virtute perseverat. *Habituale* est macula ex peccato actuali relicta in anima, postquam voluntas illius tam actu quam virtute esse desit.

13 3°. in mortale & veniale. *Mortale* est quod infert animæ mortem, id est privationem gratiæ sanctificantis, dissolutionemque amicitie cum Deo, quæ est vita animæ, sicut anima est vita corporis. *Veniale* est quod non infert mortem animæ, sed divinam comparitur amicitiam; idèòque veniam facile consequitur, licet Deo displiceat; sique contra præscriptum legis ipsius. Ita cum S. Thoma 1. 2. q. 88. a. 2. Theologi passim; id colligentes ex Augustino lib. 21. Civit. c. ult. & Ambrosio l. de Paradiso c. 1. aliisque Patribus.

14 Et declaratur à simili, quia contingunt inter amicos tales offensa, quibus omninò dissolvitur amicitia, v. g. atrocis injuriæ. Con-

tingunt & aliæ offensa, amico displicentes quidem, non tamen usque ad amicitie dissolutionem, sed quas amici, salva amicitia, tolerare solent, licet non sine diminutione fervoris, quo se invicem alioqui amarent.

4°. in peccatum commissionis & omissionis. Illud est, quo transgredimur præceptum negativum, faciendo quod prohibetur: istud, quo transgredimur affirmativum, non faciendo quod præcipitur. De qua divisione Augustinus l. de perfecta just. c. 3. *Duobus* (inquit) *modis constat omne peccatum, si aut fiant illa que prohibentur, aut illa non fiant que jubentur.*

5°. D. Hieronymus in Ezech. 18. peccatum dividit in peccatum cordis, oris, & operis. Cum enim peccatum sit dictum, factum, vel concupitum contra legem æternam, dictum contra legem æternam est peccatum oris; factum, est peccatum operis; concupitum, est peccatum cordis.

6°. in peccatum in Deum, in proximum, 17 & in seipsum. Quamvis enim omne peccatum aliquo modo sit contra Deum, quatenus offendit ipsum; & contra peccantem, quatenus ipsi nocet: specialiter tamen aliqua sunt, quæ contrariantur virtuti regulanti hominem ad Deum, & ad ea quæ Dei sunt; qualia sunt illa, quæ Deo detrahunt debitum amorem & reverentiam, ut odium Dei, sacrilegium, &c. Alia quæ contrariantur virtuti regulanti hominem ad seipsum, vel regulanti passiones ipsius, secundum rationis ordinem, ut avaritia, luxuria, gula, &c. Alia denique, quæ contrariantur virtuti regulanti hominem ad proximum suum; qualia sunt, quæ lædunt jus proximi, vel humanam societatem offendunt, &c.

7°. D. Gregorius 31. Moral. peccata dividit in carnalia, & spiritualia. Carnalia varietate accipiuntur. Primo latè, pro quibuscumque peccatis procedentibus ex sensu: quomodo Galat. 1. inter opera carnis computantur iræ, rixæ, dissensiones, &c. Secundò strictè, pro quibuscumque peccatis versantibus circa materiam externam & corporalem: quomodo Ephes. 5. avaritia numeratur inter peccata carnalia. Tertiò strictissimè, quatenus carnalia distinguuntur contra spiritualia: juxta quam acceptionem carnalia sunt, quæ carnalem delectationem habent pro objecto, consummanturque in carne, ut luxuria & gula. Spiritualia in delectatione spirituali, sive in animo consummantur, ut superbia & inanis gloria.

8°. in peccatum proprium & alienum. 19 Proprium est, quod ab ipso peccante committitur. Alienum, quod ab alio commissum nobis imputatur. Quod quidem pluribus modis contingit, qui sunt *missio, consilium, consensus, palpo, recursus, participans, mutus, non obstant, non manifestans.* Quos modos alibi explicabimus.

9°. denique in peccatum ex infirmitate, 20 ex ignorantia, ex malicia. *Peccata ex infirmitate* sunt, quæ committuntur ex gravi aliqua

tentatione, & motione antecedente appetitûs sensitivi, trahentis voluntatem ad consentum. Peccata ex ignorantia sunt, quæ procedunt ex culpabili defectu cognitionis & advertentiæ. Peccata ex malitia, quæ plenâ libertate & voluntate committuntur, nullâ antecedenti passione incitante, nec ignorantia excusante; ad quæ proinde voluntas nullius impulsu, sed ex seipsa movetur. Dixi nullâ antecedenti passione, nec ignorantia, &c. Censetur quippe peccari ex malitia, quando intervenit passio voluntariè excitata, vel ignorantia affectata. Neque tunc censetur quis peccare ex ignorantia & passione, sed quasi ex industria, adeoque ex malitia, juxta illud Job 34. Quasi de industria recesserunt ab eo, & omnes vias ejus intelligere noluerunt.

Et ratio est, quia tunc voluntas in se passionem seu concupiscentiam, & ignorantiam ex malitia excitat, utpote nullâ ad hoc præventâ passione & ignorantia. Videri potest S. Thomas in q. de malo a. 12. ad 5. ubi sic: Cum dicitur aliquis peccare ex aliquo, datur intelligi, quod illud sit primum principium peccati. In eo autem qui peccat ex infirmitate, voluntas mali non est primum principium peccati, sed causatur ex passione. Sed in eo qui peccat ex malitia, voluntas mali est primum principium peccati: quia ex seipso, & per habitum proprium inclinatur in voluntatem mali, non ex aliquo exteriori principio. Et ad 13. Ad hoc quod aliquis ex malitia peccet, oportet quod malitia sit primum peccandi principium.

21 Hinc S. Doctor, ibidem in corpore infert, hominem ex habitu peccantem peccare ex malitia. Quia peccare ex habitu, est peccare ex voluntate per consuetudinem obfirmata, & velut naturaliter inclinata ad malum; cum habitus mali sit confirmata & velut naturalis conversio voluntatis ad malum: Aliquando voluntas inclinatur in bonum commutabile, cui adjungitur deformitas peccati ex aliquo habitu, quando per consuetudinem inclinare in tale bonum, est ei jam versus quasi in habitum & naturam. Et tunc ex proprio motu, absque aliqua passione, inclinatur ad illud. Et hoc est peccare ex electione, sive ex industria, aut ex certa scientia, aut ex malitia. Vide dicta libro 1. cap. 12. Vide etiam S. Doctorem 1. 2. q. 78. a. 3. ad 1. ubi ait, quod peccans ex habitu, non solum peccat ex certa malitia, sed etiam delectabiliter, & sine gravi renisa rationis.

22 Notat etiam S. Doctor ibidem a. 2. posse contingere, quod aliquis habens habitum vitiosum, interdum non ex habitu operetur, sed ex passione insurgente, vel etiam ex ignorantia. Sed quodcumque utitur habitu vitioso, necesse est quod ex certa malitia peccet: quia unicuique, habenti habitum, est per se diligibile id, quod est ei conveniens secundum proprium habitum, quia sic fit ei quodammodo connaturale, secundum quod consuetudo & habitus vertitur in naturam. Hoc autem quod est alicui

Tom. I.

conveniens secundum habitum vitiosum, est id quod excludit bonum spirituale. Ex quo sequitur, quod homo eligat malum spirituale, ut adipiscatur bonum, quod est ei secundum habitum conveniens. Et hoc est ex certa malitia peccare. Unde manifestum est, quod quicumque peccat ex habitu, peccet ex certa malitia. Vide totum corpus istius articuli.

CAPUT III.

Specifica distinctio peccatorum originaliter & ultimare non sumitur ex sola communi apprehensione prudentum.

CUM ex Tridentino sess. 14. c. 5. & can. 23. 7. omnia peccata mortalia secundum speciem & numerum, circumstantias speciem mutantes in confessione exprimenda sint, necessarium est investigare, unde dignoscere possumus specificam & numericam peccatorum distinctionem.

Et specificam quidem doctus Recentior 24 disput. 2. de Act. hum. dub. 4. resolut. 4. censet originaliter & ultimare desumendam ex solo communi prudentum sensu & apprehensione.

Sed imprimis hoc ipse asserit contra communem sensum prudentum, secundum quem aliud est specificativum peccatorum. Siquidem Doctores communiter sensum ac judicium suum proferentes de specifica peccatorum distinctione, solum commune judicium suum, vel apprehensionem non assignant pro fundamento specificæ eorum distinctionis, sed assignant fundamentum illius à suo judicio apprehensioneque distinctum, juxta dicenda in capitibus sequentibus. Unde quæro, an in eo quod specificationem peccatorum fundant in aliquo à suo sensu distincto, communis ipsorum sensus prudens sit vel non? Si primum, cur laudatus Author non acquiescit illi? Si secundum, quomodo communis eorum sensus prudens est in specificando, si prudens non est in assertæ à se specificationis fundamento? Quomodo idem Recentior ibidem n. 78. dicit communem sensum ipsorum in specificatione illa se habere per modum primi principii, cum se funder in aliquo priori? Si verò non habeat se per modum primi principii, assignandum igitur primum aliud principium specificæ distinctionis peccatorum?

2. Communis sensus prudentum, seu 26 Doctorum, ut in puncto de quo agitur prudens sit & rationalis, habere debet fundamentum à se distinctum. Quod enim communis ille sensus ultimum sit & originale fundamentum specificæ distinctionis peccatorum, non est primum principium (cujus solius ratio frustra quæritur) prima namque principia per se sunt certa, omnibus nota, sicque evidentiâ, ut sint extra controversiam. Quod autem communis prudentum sensus sit unicum, illudque ultimum & originale funda-